

Czarków

Wieś królewska w starostwie Konin, parafia Morzysław.

Inwentarz z 1511 r. wymienia folwark, młyn dwukołowy, który trzymał Piotr Długi. Kolejny opis z 1539 r. zawiera wizję folwarku, gdzie mieszkały 2 rodziny. Natomiast w wizji z 1559 r. wspomniano o dworze, folwarku, 3 kmieciach i 2 karczmach [Inwentarze DKPK, s. 111, 120, 136-137].

Lit.: *Dzieje Konina*, pod red. J. Łojko, w druku;

Wieś - według opisu zachowanego w lustracji z lat 1628 – 1632 - zamieszkiwały 3 rodziny wolnych chłopów, 3 zagrodnicze, 4 rybaków, 2 karczarskie. Na Warcie wznosił się dwukołowy młyn, który na mocy przywileju królewskiego z 28 kwietnia 1619 r. trzymał w dzierżawie młynarz Piotr. Dzierżawca przejął go od poprzednika, który miał na to przywilej króla z 1576 r. Drugi młyn wodny na gruntach Czarkowa był zniesiony (powódź). Przeniesiono go aż pod Morzysław. Zapewne chodzi tu o młyn Glinka, który dał początek osadzie młyńskiej, obecnie części prawobrzeżnego Konina.

Znany jest kontrakt dzierżawny z 1681 r. zawarty pomiędzy Stefanem Przybyszewskim a Pawłem Kašinowskim na dzierżawę Chorznia, Czarkowa, Międzylesia, Morzysławia.

Królewsczyznę Czarków, wchodzącą w skład starostwa konińskiego opisano w licznych lustracjach, rewizjach i wizjach. Graniczyła ona z Kurowem, wsią należącą do Konina, którego dochody w znacznej mierze pochodziły z podatków płaconych przez dzierżawcę gruntów uprawnych, łąk i pastwisk położonych w granicach drugiej z wymienionych wsi. Miasto w XVII stuleciu posiadało jeszcze jedną wieś, zwaną Zalesie, położoną na terenie dzisiejszej Osady.

[1579] Pobór od 3 łanów osiadłych, 5 zagrodników, komornika bez bydła i 4 rybaków [Pawiński, s. 234].

[1618] Podatki płacono od 3 łanów osiadłych, 2 zagrodników bez roli, 2 zagrodników z rolami, 5 rybaków (po 8 gr), komornika bez bydła i 2 kół młyńskich (po 24 gr). Wysokość obciążeń fiskalnych określono na 6 fl 20 gr [Parczewski, s. 123].

Polonia Maior – fontes

[1629] We wsi oraz młynie było 12 domostw; liczby domostw na folwarku nie podano [APP, ks. grodz. Konin 163, k. 1v].

[ok. 1710] Podymne pobierano od jednego ćwierćdymu [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 85v].

[1788] Podymne pobierano od 15 dymów [Magazin für die neue Historie und Geographie, Bd. 22, Halle 1788, s. 84(97)].

[1790] Zypke pobierano od 16 dymów samorolnych; od każdego po 2 garnce żyta i 4 garnce owsa [APP, ks. grodz. Pyzdry 115, k. 541v].